

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.2568

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

คำนำ

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง ได้จัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประจำปี 2568 ขึ้น เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปอย่างต่อเนื่อง ตามเป้าหมายของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็น กรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สภาพแวดล้อม และสร้างความเดือดร้อนต่อสุขอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้แนวทางดังกล่าว สำหรับขับเคลื่อนและแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดความต่อเนื่อง และมีประสิทธิภาพ ถูกหลักวิชาการ และสอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงการกระตุ้นให้เกิดการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนอย่างต่อเนื่อง และครอบคลุมตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2568 ทั้งการจัดการขยะต้นทาง การจัดการขยะกลางทาง และการจัดการขยะปลายทาง

กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
• ความเป็นมา	4
• แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570)	5
• บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย ภายใต้ แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)	9
• สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2567	14
บทที่ 2 ข้อมูลทั่วไปของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง	
• สภาพทั่วไป	20
• สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง	23
บทที่ 3 แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของ ประจำปี พ.ศ. 2568	
• กรอบแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลทุ่งช้าง	24
• แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง	24
• ตารางแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.2568 เทศบาลตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน	26
ภาคผนวก	34

บทที่ 1 บทนำ

ความเป็นมา

การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ถือเป็นการมุ่งผลสู่การขับเคลื่อน Sustainable Development Goals : SDGs ภายใต้เป้าหมายที่ 12 สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน เป้าประสงค์ที่ 12.5 ลดการเกิดของเสียโดยให้มีการป้องกัน การลดปริมาณ การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ ภายในปี 2573 และเป้าหมายที่ 13 ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าประสงค์ที่ 13.2 บูรณาการมาตรการด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในนโยบาย ยุทธศาสตร์ และการวางแผนระดับชาติ แม้ว่า SDGs จะเป็นเป้าหมายระดับโลกแต่การนำ SDGs ไปปรับให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่ (Localization of the SDGs) เป็นเรื่องสำคัญ จึงต้องให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความเป็นเจ้าของพื้นที่ร่วมผลักดันตามเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทของท้องถิ่น โดยหลักการการขับเคลื่อน SDGs ควรเป็นกระบวนการที่เริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ด้วยเหตุนี้ กระทรวงมหาดไทย จึงได้เร่งผลักดันให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการขยะมูลฝอยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศเริ่มดำเนินการภายใต้แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ (พ.ศ. 2559 – 2564) : ซึ่งได้สิ้นสุดในปี 2564 กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) เพื่อเป็นกรอบและแนวทางในการขับเคลื่อนการแก้ไขภาวะมลพิษจากขยะที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ความเดือดร้อน และสุขภาพอนามัยของประชาชนอย่างต่อเนื่อง โดยคำนึงถึงสภาพปัญหาและบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายรัฐบาล พันธกรณีระหว่างประเทศ การควบคุมป้องกันการเกิดของเสียจากต่างประเทศ (Trans-boundary Movement of Wastes and Recyclables) รวมถึงสถานการณ์โรคระบาดใหม่ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา (Covid-19) โดยใช้หลักการจัดการสมัยใหม่ตามหลักสากลที่นานาอารยประเทศ ใช้บริหารจัดการขยะให้เกิดประโยชน์และประสิทธิภาพสูงสุด ได้แก่ แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ – เศรษฐกิจหมุนเวียน – เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model) หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP : Polluter Pays Principles) การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) หลักการขยายขอบเขตความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) และของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ เมื่อวันที่ 3 สิงหาคม 2565

กระทรวงมหาดไทยในฐานะที่ได้รับมอบหมายให้เป็นหนึ่งในหน่วยงานผู้รับผิดชอบหลักในการดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนที่เกิดขึ้นในพื้นที่ในด้านต่างๆ เช่น ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการคัดแยกตั้งแต่ต้นทาง การจัดทำระบบเก็บขนไม่มีประสิทธิภาพ ขยะมูลฝอยชุมชนไม่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการและยังกำจัดไม่หมด รวมถึงการบริหารจัดการของหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดประสิทธิภาพและทั่วถึง ที่ผ่านมากรุงเทพมหานคร ได้แก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยชุมชนมาอย่างต่อเนื่อง โดยแบ่งเป็น 3 ขั้นตอน ได้แก่ ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง โดยการขับเคลื่อนกระบวนการผ่านแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี ซึ่งได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เป็นต้นมาจนถึงปัจจุบัน

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570)

แผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2559 – 2564) มุ่งเน้นไปที่การจัดการขยะ ณ ปลายทาง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยการลดการเกิดขยะ การนำของเสียกลับมาใช้ซ้ำและใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ 3R ที่แหล่งกำเนิดต่างๆ การส่งเสริมการกำจัดขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมด้วยการใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และการแปรรูปผลิตพลังงานอย่างเหมาะสม การกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างจากสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง จากผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ จะเห็นได้ว่าการบริหารจัดการขยะมูลฝอยยังไม่บรรลุตามเป้าหมายแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 – 2570) ต้องการยกระดับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ดีขึ้นกว่าเดิม โดยให้ความสำคัญกับการจัดการที่ต้นทางตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์เพื่อป้องกันการเกิดขยะ ตั้งแต่การออกแบบ การผลิตผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco - design) ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถใช้ซ้ำและเรียกคืนกลับปรีไซเคิล การคัดแยกขยะมูลฝอย ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอย ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดทั้งในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

กรอบแนวคิด

แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) จัดทำขึ้นภายใต้กรอบแนวคิดการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ (The Waste Management Hierarchy) และการบริหารจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ (Life Cycle Management Approach) โดยมีมาตรการและแนวทางการจัดการที่ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การออกแบบ การผลิต การจัดจำหน่าย การบริโภค การคัดแยกและนำกลับมาใช้ใหม่ และกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ดังนี้

1. การจัดการ ณ ต้นทาง ตั้งแต่การออกแบบผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (Eco - design) การผลิต และการจัดจำหน่ายผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การกำหนดหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้ผลิต ผู้นำเข้า ผู้จัดจำหน่าย ในการร่วมรับผิดชอบผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิต ตามหลักการขยายความรับผิดชอบของผู้ผลิต (Extended Producer Responsibility : EPR) ในการจัดการขยะพลาสติก ขยะบรรจุภัณฑ์ ขยะอาหาร ขยะผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์

2. การจัดการ ณ กลางทาง ส่งเสริมการบริโภคที่ยั่งยืน เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค โดยการใช้สินค้าหรือผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การเลือกใช้สินค้าและบรรจุภัณฑ์ที่สามารถใช้ซ้ำ การเรียกคืนกลับปรีไซเคิลโดยผู้ประกอบการ การลดหรืองดใช้บรรจุภัณฑ์ที่ก่อภาระต่อสิ่งแวดล้อมและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ และการสร้างกลไกการคัดแยกขยะ ณ ต้นทาง สอดคล้องกับรูปแบบการกำจัดขยะ ณ ปลายทาง เพื่อให้มีการนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสียให้มากที่สุดในรูปแบบวัสดุรีไซเคิล (Material recovery) และพลังงาน (Energy recovery) ทำให้เหลือขยะที่ต้องกำจัดให้น้อยที่สุด (Final disposal)

3. การจัดการ ณ ปลายทาง จะใช้แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยผสมผสาน (Integrated Solid Waste Management) ตามที่กำหนดไว้ในการจัดลำดับความสำคัญของการจัดการขยะรูปแบบใหม่ โดยจัดให้มีระบบกำจัดแบบผสมผสานโดยใช้เทคโนโลยีต่างๆ ก่อนการฝังกลบขั้นสุดท้าย เช่น ระบบคัดแยกและนำกลับคืนวัสดุรีไซเคิล การเผาเพื่อผลิตพลังงาน การหมักปุ๋ย เพื่อให้เหลือขยะที่ต้องฝังกลบให้น้อยที่สุด

4. การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ เพื่อสนับสนุนให้การจัดการขยะเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ได้แก่ การพัฒนากฎหมายเพื่อกำหนดรูปแบบ แนวทางในการจัดการ และบทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องในการจัดการขยะ เช่น การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการขยะบรรจุภัณฑ์ การจัดการขยะพลาสติก เป็นต้น การปรับปรุงกฎหมาย/กฎระเบียบ เพื่อแก้ปัญหาข้อติดขัดในการจัดการขยะ การพัฒนาและเชื่อมโยงฐานข้อมูลให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำมาใช้ในการวางแผนและตัดสินใจในการแก้ปัญหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดทำองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน รวมถึงการวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมสำหรับการจัดการขยะ

หลักการจัดการ

กรอบแนวคิดการจัดการขยะตามวัฏจักรชีวิตผลิตภัณฑ์ จะให้ความสำคัญกับการจัดการขยะควบคู่ไปกับการรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยเน้นให้มีการลดการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด การใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยการหมุนเวียนกลับมาใช้ใหม่ รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีการกำจัดที่ทันสมัยเพื่อลดผลกระทบที่จะเกิดต่อสิ่งแวดล้อมจากปัญหามลพิษต่าง ๆ ในระยะยาว ซึ่งแนวทางการจัดการดังกล่าว สามารถทำได้ ภายใต้หลักการและแนวทางจัดการขยะสมัยใหม่ที่ถูกนำมาใช้ในนานาอารยประเทศ ดังนี้

1. แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ – เศรษฐกิจหมุนเวียน – เศรษฐกิจสีเขียว (BCG Model)

ประกอบด้วย (1) เศรษฐกิจชีวภาพ (Bio Economy) เป็นการนำความรู้ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมยุคใหม่มาพัฒนาต่อยอดพื้นฐานด้านทรัพยากรชีวภาพหรือผลผลิตทางการเกษตรเพื่อยกระดับและเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิต เช่น การพัฒนาพลาสติกสลายตัวได้ทางชีวภาพ (compostable plastic) ผลิตภัณฑ์ทดแทนพลาสติกจากวัสดุธรรมชาติ (2) เศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เป็นการนำทรัพยากรหรือผลิตภัณฑ์ที่ใช้ประโยชน์ไปแล้ว หมุนเวียนกลับมาแปรรูปในกระบวนการผลิตอีกครั้ง เพื่อนำกลับมาใช้ใหม่หรือแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ (3) เศรษฐกิจสีเขียว (Green Economy) เป็นการใช้เทคโนโลยีการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อผลิตผลิตภัณฑ์ที่มีความทนทาน มีอายุการใช้งานนาน และสามารถนำมารีไซเคิลใหม่ และลดการใช้หรือลดการเติมสารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การจัดการขยะให้สอดคล้องกับแนวทาง BCG Model จะต้องเน้นการควบคุม ป้องกันการเกิดขยะประเภทต่างๆ เช่น ขยะอาหาร ขยะพลาสติก รวมถึงภาชนะบรรจุหรือสิ่งหุ้มห่อสินค้า บรรจุภัณฑ์ที่มีการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อลดการเกิดก๊าซเรือนกระจก เช่น การนำทรัพยากรกลับคืนจากของเสีย หรือใช้ประโยชน์จากของเสีย โดยการย่อยสลายทางชีวภาพ (Bio-conversion) การแปรรูปขยะเป็นพลังงาน (Waste to energy) และการนำวัสดุรีไซเคิลมาแปรรูปใช้ใหม่ ส่วนที่เหลือจึงกำจัดในขั้นสุดท้ายโดยการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary Landfill) ทั้งนี้ อาจต้องมีการผลักดันให้เกิดตลาดผลิตภัณฑ์จากเศรษฐกิจหมุนเวียน รวมถึงการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่อให้ผลิตภัณฑ์มีราคาที่สามารถแข่งขันได้และเพื่อเป็นทางเลือกให้กับผู้บริโภคในการใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

2. หลักการ 3R (Reduce, Reuse, Recycle) ประกอบด้วย การลดการใช้ (Reduce)

ที่แหล่งกำเนิด ตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบ การผลิต และการบริโภค การลดปริมาณการใช้ลงเหลือใช้เท่าที่จำเป็น หลีกเลี่ยงการใช้อย่างฟุ่มเฟือยเพื่อลดการสูญเสียและลดปริมาณขยะให้มากที่สุด การใช้ซ้ำ (Reuse) โดยการนำขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้กลับมาใช้อีกโดยไม่ผ่านกระบวนการแปรรูปหรือแปรสภาพ และการนำมาแปรรูปใช้ใหม่ (Recycle) เป็นการนำขยะรีไซเคิล ขยะบรรจุภัณฑ์หรือวัสดุเหลือใช้เข้ามาแปรรูปเป็นวัตถุดิบในกระบวนการผลิตหรือผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ใหม่ ซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะมูลฝอยก่อนเข้าสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย สนับสนุนลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกจากภาคของเสียได้อีกทางหนึ่ง

3. หลักการผู้ก่อมลพิษเป็นผู้จ่าย (PPP : Polluter Pays Principles) โดยการนำเครื่องมือทางเศรษฐศาสตร์มาใช้ในการจัดการสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ก่อมลพิษหรือผู้ก่อความเสียหายต่อสิ่งแวดล้อมต้องเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการป้องกันความเสียหายที่เกิดขึ้นต่อสุขภาพของมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อม เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและแรงจูงใจให้เกิดการลด คัดแยก และใช้ประโยชน์ขยะมูลฝอย รวมทั้งสร้างการมีส่วนร่วมรับผิดชอบของประชาชนในการจัดการขยะ

4. การมีส่วนร่วมของภาครัฐและภาคเอกชนในการจัดการขยะ (Public Private Partnership) โดยทุกภาคส่วนต้องเข้ามารับรู้และมีส่วนร่วมในการจัดการขยะ ตั้งแต่การผลิต การนำเข้า การจำหน่าย การบริโภค และการจัดการ ณ ปลายทาง การส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามาลงทุนหรือร่วมลงทุนดำเนินงานระบบจัดการขยะ เนื่องจากมีความพร้อมและมีศักยภาพ รวมทั้งสามารถบำรุงรักษาและดูแลระบบในระยะยาวได้ ไม่ใช่เป็นแต่เพียงการลงทุนจากภาครัฐและราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อจำกัดด้านงบประมาณ เครื่องจักรอุปกรณ์และบุคลากรที่มีความรู้ ความชำนาญในการดูแลระบบจัดการขยะ

5. การขยายขอบเขตความรับผิดชอบ

5.1 ความรับผิดชอบของผู้ผลิตตามหลักการ Extended Producer Responsibility (EPR) โดยให้ผู้ผลิตรับผิดชอบต่อผลิตภัณฑ์ของตนตลอดวัฏจักรชีวิตตั้งแต่การผลิตจนเกิดเป็นของเสีย ขยะหรือซากผลิตภัณฑ์ ซึ่งอาจร่วมรับผิดชอบในการจ่ายค่าธรรมเนียมจัดการผลิตภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการเรียกคืนซากผลิตภัณฑ์/ซากบรรจุภัณฑ์เพื่อนำกลับไปใช้ซ้ำ การรีไซเคิล และการบำบัดกำจัดอย่างปลอดภัยต่อสิ่งแวดล้อม การปรับเปลี่ยนรูปแบบการออกแบบและผลิตผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น โดยลดการใช้สารอันตรายในผลิตภัณฑ์ การออกแบบและผลิตสินค้าที่มีอายุการใช้งานยาวนาน สะดวกต่อการนำกลับมาใช้ใหม่ การใช้ประโยชน์ด้านพลังงานหรือสลายได้เองตามธรรมชาติ

5.2 ความรับผิดชอบของผู้บริโภคตามหลักการ Extended Consumer Responsibility (ECR) โดยสร้างความตระหนักและความรับผิดชอบของผู้บริโภค ให้มีส่วนร่วมตั้งแต่การเลือกซื้อผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การคัดแยก การนำส่งหรือขายคืนซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ให้กับผู้จัดจำหน่าย ศูนย์รับคืน เครือข่ายรับคืนหรือโรงงานที่ให้บริการจัดการซากผลิตภัณฑ์/บรรจุภัณฑ์ การมีส่วนร่วมในการลด คัดแยก นำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ และแยกทิ้งตามระบบที่หน่วยงานที่รับผิดชอบจัดไว้ เพื่อนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง

เป้าหมาย

เป้าหมายการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570) ภายในปี 2570 มี 6 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์
 - 2.1 พลาสติก ร้อยละ 100
 - 2.2 แก้ว ร้อยละ 86
 - 2.3 กระดาษ ร้อยละ 74
 - 2.4 อะลูมิเนียม ร้อยละ 81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน ร้อยละ 28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 50
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง ร้อยละ 100

ตารางตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570)

โดยมีการกำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายรายปีของแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 – 2570) ดังนี้

ตัวชี้วัด	ข้อมูล ปีฐาน (ร้อยละ)	ค่าเป้าหมาย (ร้อยละเทียบกับปริมาณที่เกิดขึ้น)					
		2565	2566	2567	2568	2569	2570
1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	69	70	72	74	76	78	80
2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์							
2.1 พลาสติก	28	50	60	70	80	90	100
2.2 แก้ว	75	76	78	80	82	84	86
2.3 กระดาษ	68	69	70	71	72	73	74
2.4 อะลูมิเนียม	75	76	77	78	79	80	81
3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน	38	36	35	34	32	30	28
4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	22	25	30	35	40	45	50
5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	90.85	100	100	100	100	100	100
6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง	45	50	60	70	80	90	100

หมายเหตุ :

1. ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำไปกำจัดด้วยวิธีการและข้อกำหนดในกฎกระทรวงสุขลักษณะการจัดการมูลฝอยทั่วไป พ.ศ. 2560 หรือ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. 2560 ได้แก่ การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล การหมักทำปุ๋ยหรือก๊าซชีวภาพ การกำจัดด้วยพลังงานความร้อน การแปรสภาพเป็นเชื้อเพลิงหรือพลังงาน การกำจัดแบบผสมผสาน หรือ วิธีอื่นตามที่กระทรวงมหาดไทย หรือกระทรวงสาธารณสุขกำหนด หรือคณะกรรมการจังหวัดให้คำแนะนำ รวมกับปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์

2. ขยะบรรจุภัณฑ์มีการนำกลับมาใช้ประโยชน์ หมายถึง ขยะบรรจุภัณฑ์พลาสติก แก้ว กระดาษ อะลูมิเนียม โดยที่ขยะพลาสติก คือ พลาสติกเป้าหมายภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ.2566 - 2570)

3. การลดปริมาณขยะอาหารเทียบจากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน หมายถึง ปริมาณขยะอาหารที่มีการลดการเกิดหรือนำกลับไปใช้ประโยชน์ หรือพบในองค์ประกอบของขยะมูลฝอยชุมชนลดลง

4. ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนที่นำไปรีไซเคิลยังสถานที่รีไซเคิลที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 105 และ 106 รวมกับของเสียอันตรายที่ส่งไปกำจัดยังสถานที่กำจัดของเสียอันตรายที่ได้รับอนุญาตตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน โดยขึ้นทะเบียนเป็นโรงงานประเภท 101

5. มูลฝอยติดเชื้อได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่ได้รับการกำจัดตามกฎกระทรวงว่าด้วยการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2545 หมวด 4 การกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยมีวิธีการได้แก่ เผาในเตาเผา ทำลายเชื้อด้วยไอน้ำ ทำลายเชื้อด้วยความร้อน และวิธีอื่นตามที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด

6. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายเข้าสู่ระบบการจัดการอย่างถูกต้อง หมายถึง กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่เกิดขึ้นในแต่ละปี และมีการดำเนินการแจ้งการขนส่งออกไปบำบัด/กำจัด/รีไซเคิล ยังโรงงานผู้รับดำเนินการที่ได้รับอนุญาต ตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535

บทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทย ภายใต้แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570)

ปัจจุบันแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของประเทศ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2565 - 2570) ได้กำหนดบทบาทและหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานภายใต้กระทรวงมหาดไทยไว้ ดังนี้

กระทรวงมหาดไทย เป็นหน่วยงานเจ้าภาพหลักในการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในพื้นที่ทั่วประเทศ โดยดำเนินการ 3 มาตรการ ดังนี้

มาตรการที่ 1 การจัดการขยะที่ต้นทาง

ขยะอาหาร (Food Waste)

1) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้จำหน่ายอาหาร อาทิ ห้างสรรพสินค้าซูเปอร์มาร์เก็ต และตลาด ภาคผู้ประกอบการอาหารหรือโรงแรม อาทิ ภัตตาคาร และร้านอาหาร โดยพัฒนาและประยุกต์เป็นแนวปฏิบัติที่ดีเพื่อยกระดับการควบคุมและป้องกันขยะอาหารจากแหล่งกำเนิด และลดการเกิดอาหารส่วนเกิน โดยส่งเสริมการนำอาหารส่วนเกิน ไปแบ่งปันให้กับผู้ด้อยโอกาส และผู้มีรายได้น้อย

2) ป้องกันและลดการเกิดขยะอาหารในภาคผู้บริโภค โดยเพิ่มความรู้ให้กับผู้บริโภค ในการลดการเกิดขยะอาหาร และการจัดระบบที่เหมาะสมและสอดคล้องกับระบบกำจัดขยะปลายทาง ในการคัดแยกและนำขยะอาหารไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

3) จัดทำองค์ความรู้และระบบข้อมูลขยะอาหาร

มูลฝอยติดเชื้อ (Infectious Waste)

1) จัดทำแนวทางการปฏิบัติในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิด ทั้งจากบ้านเรือน และชุมชน ให้มีมาตรฐานการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติงานในทุกแหล่งกำเนิด และประชาชนให้มีการจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกต้องในทิศทางเดียวกัน

2) ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานจากแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้อ อาทิ ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอย โรงพยาบาล คลินิก สถาบันการศึกษา ผู้ป่วย สถานพยาบาลสัตว์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ

3) ส่งเสริมการใช้หลักการ 3Rs ด้วยวิธีการใช้ซ้ำ (Reuse) หรือรีไซเคิล (Recycle) โดยทำให้ปราศจากเชื้อโรค ก่อนนำกลับมาใช้ใหม่ หรือมีความปลอดภัยต่อผู้ปฏิบัติงาน

กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้สถานประกอบการลดปริมาณการใช้สารอันตรายหรือใช้สารอื่นทดแทน ในกระบวนการผลิต และมีการคัดแยกของเสียไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เพื่อลดปริมาณกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตรายที่ต้องนำไปกำจัดขั้นสุดท้ายให้เหลือน้อยที่สุด

2) ศึกษาองค์ประกอบขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดและสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อสามารถใช้ในการวางแผน และกำหนดระบบการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และสะท้อนถึงลักษณะด้านเศรษฐกิจและสังคมของพื้นที่ตนเอง

3) พัฒนาระบบหรือรูปแบบที่ส่งเสริมให้บ้านเรือน กิจการบางประเภท และแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ต่าง ๆ มีการคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง ตามประเภทที่สอดคล้องกับรูปแบบหรือเทคโนโลยีการจัดขยะมูลฝอย โดยใช้กลไกหรือแรงจูงใจ ที่เกี่ยวข้องกับการคืนประโยชน์กลับให้กับบ้านเรือน กิจการบางประเภท หรือแหล่งกำเนิดขยะขนาดใหญ่ที่มีการคัดแยกขยะ ตั้งแต่ต้นทาง จัดให้มีระบบหรือวิธีการที่เอื้อต่อการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งสร้างต้นแบบพื้นที่หรือจังหวัดที่มีการจัดการขยะมูลฝอย ณ กลางทาง

มาตรการที่ 2 การเพิ่ม ประสิทธิภาพระบบกำจัดขยะ

1. ขยะมูลฝอย

1) ขับเคลื่อนให้มีจำนวนสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ถูกต้อง เพียงพอที่จะรองรับปริมาณขยะมูลฝอยที่เก็บรวบรวมได้และให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ โดยการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ และส่งเสริมให้เอกชนร่วมทุนโดยเฉพาะกลุ่มพื้นที่ขนาดกลาง ที่มีศักยภาพการนำขยะไปใช้ประโยชน์และใช้เป็นพลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า โดยเฉพาะในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เขตควบคุมมลพิษ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และพื้นที่ใกล้โรงปูนซีเมนต์หรือนิคมอุตสาหกรรม

2) กำหนดรูปแบบ/มาตรฐานการจัดการขยะโดยมุ่งเน้นเทคโนโลยีการจัดการแบบผสมผสานที่เหมาะสมกับการจัดการต้นทาง บริบทของพื้นที่และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย การผลิตพลังงานที่ให้ออกชนเข้าร่วมดำเนินงาน หรือรูปแบบการกำจัดขยะมูลฝอยอย่างง่ายที่สามารถลดการเกิดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมกับลักษณะขององค์ประกอบขยะ หรือบริบทด้านเศรษฐกิจ และสังคมของพื้นที่นั้น ๆ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินงานได้เองอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ของเสียอันตรายชุมชน

1) จัดทำรูปแบบ หลักเกณฑ์ มาตรฐานการจัดการของเสียอันตรายชุมชนเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการจัดการของเสียอันตรายชุมชนในภาพรวมของจังหวัด ตั้งแต่การเก็บรวบรวม การเก็บกัก และการส่งไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการภายในระยะเวลาที่เหมาะสม โดยนำรูปแบบหรือแนวทางการดำเนินงานด้านการจัดการ ของเสียอันตรายชุมชนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นแบบมาพัฒนาและประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ตนเอง

2) สนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามารับรีไซเคิล หรือกำจัดของเสียอันตรายชุมชนให้มากขึ้น ครอบคลุมทุกภูมิภาค โดยสนับสนุนการลงทุนในการจัดการของเสียอันตรายชุมชนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ และสนับสนุนการนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ตามหลักการ Circular economy

3. มูลฝอยติดเชื้อ

1) พัฒนาและปรับปรุงระบบควบคุมกำกับติดตามการขนส่งมูลฝอยติดเชื้อโดยการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Tracking) ที่มีประสิทธิภาพ และง่ายต่อการใช้งาน

2) เพิ่มศักยภาพระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศักยภาพดำเนินการระบบกำจัดมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค และส่งเสริมภาคเอกชนร่วมลงทุนในการสร้างระบบจัดการมูลฝอยติดเชื้อ เพื่อรองรับปริมาณมูลฝอยติดเชื้อที่เพิ่มสูงขึ้นจากชุมชน

3) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ร่วมกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกำกับดูแลให้มีการเก็บรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และนำไปกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

4. กากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย

1) ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งโรงงานรีไซเคิลและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรมด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้ครอบคลุมทุกภูมิภาค เพื่อให้สามารถจัดการกากอุตสาหกรรม ของเสียอันตรายชุมชน และซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่เกิดขึ้นทั่วประเทศอย่างเหมาะสม ทั้งในด้านชนิดและปริมาณ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มี การนำกากอุตสาหกรรม

และของเสียอันตรายไปจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการมากยิ่งขึ้น เนื่องจากต้นทุนค่าขนส่งในการจัดการกากอุตสาหกรรมและของเสียอันตรายของผู้ประกอบการและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวมลดลง

2) กำกับดูแลและบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดกับสถานที่ที่มีการดำเนินการจัดการขยะหรือกากของเสียที่เป็นอันตรายที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพสิ่งแวดล้อม ได้แก่ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอย ร้านรับซื้อของเก่า และโรงงานรีไซเคิลทุกประเภท โรงงานหรือสถานประกอบการกักเก็บกากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ สถานที่รับคืนซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ สถานที่กำจัดมูลฝอยติดเชื้อและสถานที่กำจัดกากของเสียอุตสาหกรรม

3) กำหนดหลักเกณฑ์ แนวทาง วิธีการที่เหมาะสมในการกำกับดูแลการจัดการกากของเสียที่เกิดจากสถานประกอบการขนาดเล็กที่ไม่เข้าข่ายโรงงาน ภายใต้พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2562

4) กำหนดแนวทางการจัดการขยะที่ยังไม่มีระบบการจัดการ หรือขยะที่คาดว่าจะเกิดขึ้นจากการพัฒนาเทคโนโลยีหรือผลิตภัณฑ์ใหม่บางประเภทที่คาดว่าจะมีปัญหาในอนาคต ได้แก่ ขยะจากการก่อสร้างและการรื้อถอนสิ่งก่อสร้าง ซากรถยนต์ และซากแบตเตอรี่ ซากรถยนต์ไฟฟ้า ซากโซล่าเซลล์ จากชุมชน ของเสียจากสารมลพิษที่ตกค้างยาวนาน และของเสียจากการเลิกใช้ผลิตภัณฑ์ที่เดิมปรอท

มาตรการที่ 3 การพัฒนาเครื่องมือบริหารจัดการขยะ

1) พัฒนากฎหมายให้ครอบคลุมการจัดการที่ต้นทางตาม Product Life Cycle ตั้งแต่ การออกแบบผลิตภัณฑ์ การผลิต การบริโภค และการจัดการภายหลังจากการบริโภค โดยพัฒนากฎหมายเดิม เช่น การเพิ่มเติมหมวด/มาตรา ภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 หรือ พัฒนากฎหมายใหม่ ตามหลักการ EPR หรือเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Economy) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการขยะให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

2) ผลักดันการออกกฎหมายการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ให้มีผลบังคับใช้

3) ปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการของเสียอันตรายชุมชน เพื่อกำหนดอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้มีความชัดเจน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการได้ตามกฎหมายและดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง ตลอดจนการกำหนดระเบียบ ข้อบังคับในการเป็นศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัด

4) ส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งออกข้อบัญญัติท้องถิ่นในการจัดการของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อจากแหล่งกำเนิดในชุมชน และกากของเสียอันตรายจากสถานประกอบการขนาดเล็ก ตั้งแต่การคัดแยกที่ต้นทางจนถึงการกำจัดและบังคับใช้อย่างเข้มงวด

5) พัฒนา ปรับปรุงและเชื่อมโยงฐานข้อมูลการจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และข้อมูลที่เป็นสำหรับการวางแผน การกำกับดูแลและการแก้ไขปัญหาให้เป็นข้อมูลชุดเดียวกัน สามารถนำข้อมูลมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

6) จัดทำองค์ความรู้เกี่ยวกับจัดการขยะมูลฝอย ของเสียอันตรายชุมชน มูลฝอยติดเชื้อ และกากอุตสาหกรรมที่เป็นอันตราย และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้ ความตระหนักให้กับประชาชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการสื่อสารที่หลากหลาย น่าสนใจ เข้าใจง่าย และเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย

7) ส่งเสริมการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการจัดการขยะ อาทิ นวัตกรรมสำหรับผลิตภัณฑ์ที่ใช้ทดแทนพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว เทคโนโลยีรีไซเคิลและอัพไซเคิล นวัตกรรมการนำขยะไปใช้ประโยชน์ที่เหมาะสมกับศักยภาพของชุมชน นวัตกรรมจัดการขยะอาหาร นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการจัดการขยะมูลฝอยสำหรับกลุ่มพื้นที่ขนาดกลางและขนาดเล็ก รวมทั้งพื้นที่เกาะ เทคโนโลยีการจัดการซากโซล่าเซลล์จากชุมชน การสร้างเครือข่าย/ศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้นวัตกรรมจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายในระดับชุมชน (Innovation center)

จังหวัด เป็นหน่วยงานหลักในการถ่ายทอดนโยบายหลัก การกำกับ ติดตาม เฝ้าระวังการดำเนินการด้านการจัดการขยะมูลฝอยในภาพรวมของพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) จัดทำแผนปฏิบัติการระดับจังหวัดเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยของจังหวัด
- 2) เฝ้าระวังการดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในจังหวัดให้หมดไป โดยกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง
- 3) สนับสนุนการรวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน และส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย
- 4) สนับสนุนให้มีศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายชุมชนของจังหวัดหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 5) สร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการลด คัดแยก ขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่ต้นทางให้กับประชาชน และสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการลด คัดแยก และนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์
- 6) ติดตามและกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ดำเนินการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายภายในจังหวัดอย่างมีประสิทธิภาพและถูกต้องตามหลักวิชาการ รวมถึงให้มีการรายงานผลการดำเนินงาน
- 7) สนับสนุนการจัดหาพื้นที่ในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 8) สนับสนุนการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร และสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น
- 9) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นหน่วยงานปฏิบัติการในระดับพื้นที่ โดยดำเนินการ ดังนี้

- 1) ร่วมกับจังหวัดจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินงานในการจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของจังหวัด
- 2) ดำเนินการกำจัดขยะมูลฝอยตกค้างภายในพื้นที่ให้หมดไป โดยดำเนินการปิด และ/หรือปรับปรุงฟื้นฟูสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยเดิมให้ถูกต้อง
- 3) ดำเนินการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยในพื้นที่ และจัดระบบการเก็บรวบรวมขนส่งขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนแบบแยกประเภท เพื่อส่งกำจัดอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ
- 4) รวมกลุ่มพื้นที่และจัดตั้งศูนย์กำจัดขยะมูลฝอยรวมในทุกจังหวัด [ขนาดใหญ่ (L) ขนาดกลาง (M) ขนาดเล็ก (S)] โดยใช้เทคโนโลยีแบบผสมผสาน ส่งเสริมให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในการจัดการขยะมูลฝอย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่
- 5) เตรียมการในการหาพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อรองรับการจัดการขยะมูลฝอย
- 6) ออกข้อบัญญัติท้องถิ่นเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยภายใต้พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. 2535 เช่น การคัดแยก การเก็บรวบรวม การเก็บขนและกำจัดขยะมูลฝอย การจัดเก็บค่าธรรมเนียมการเก็บขน และกำจัดขยะมูลฝอยให้เหมาะสม เป็นต้น รวมทั้งกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย

7) จัดตั้งศูนย์แลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายชุมชนในระดับท้องถิ่น

8) ติดตามและบังคับใช้กฎหมายกับเอกชนผู้รับจ้างในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้เอกชนดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่บริการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ

9) ดำเนินการให้ข้อมูลข่าวสาร ให้ประชาชนสามารถเข้าร่วมรับรู้ ให้ข้อเสนอแนะ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินโครงการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายตั้งแต่ต้น

10) รับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 หรือระเบียบ และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง (ถ้ามี)

กระทรวงมหาดไทย โดยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้นำแผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะของประเทศ (พ.ศ. 2565 - 2570) มาดำเนินการ โดยการจัดทำแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2566 ขึ้น เพื่อให้จังหวัด อำเภอ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น และหมู่บ้านทั่วประเทศนำไปขับเคลื่อนแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยให้บรรลุผล เกิดความสอดคล้อง และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

**สรุปผลการดำเนินงานตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
“จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ. 2567**

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการ ดำเนินงาน (ร้อยละ)
1. ด้านการจัดการขยะต้นทาง		
1.1 ทุกครัวเรือนเข้าร่วมเครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” (อถล.)	100	100
1.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	100	84.85
1.3 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการนำ “ขยะบรรจุภัณฑ์” กลับมาใช้ใหม่ อย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	100	54.55
1.4 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดทำธนาคารขยะ	100	100
1.5 จังหวัดมีการสุ่มตรวจสอบถังขยะเปียก ลดโลกร้อนขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น	100	100
1.6 จังหวัดมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ ประชาสัมพันธ์เพื่อลดการใช้พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้ง (single – use plastics)	100	100
1.7 จังหวัดมีการส่งเสริมให้หน่วยงานภายในพื้นที่มีการคัดแยกขยะ	100	84.67
2. ด้านการจัดการขยะกลางทาง		
2.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และ/หรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	100	90.91
2.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท	90	53.54
2.3 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการขนของเสียอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมของเสียอันตรายของจังหวัด	95	95
2.4 หมู่บ้าน/ชุมชน มีระบบหรือมาตรการรองรับการรวบรวมมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	90	100
3. ด้านการจัดการขยะปลายทาง		
3.1 ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	75	94
3.2 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มพื้นที่การจัดการมูลฝอย (Clusters) มีการขนขยะไปยังเจ้าภาพของกลุ่มพื้นที่ในการจัดการมูลฝอย (Clusters)	65	40.40
3.3 จังหวัดมีแผนงาน/โครงการในการปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง	50	100
3.4 ของเสียอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง	95	97.25
3.5 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้ออย่างถูกวิธี	100	100
4. ด้านการบริหารจัดการ		
4.1 องค์รปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยขององค์รปกครองส่วนท้องถิ่น	100	100
4.2 จังหวัดมีการนำเสนอเรื่องการบริหารจัดการขยะ เข้าสู่วาระการประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยจังหวัด หรือ	100	100

เป้าประสงค์	เป้าหมาย (ร้อยละ)	ผลการ ดำเนินงาน (ร้อยละ)
คณะกรรมการจังหวัด หรือที่ประชุมผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทุกเดือน		
4.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาคี เครือข่ายในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	100	89.90
4.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศ ด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น [รายปี (มผ.1) และรายเดือน (มผ.2)]	100	83
5. ตัวชี้วัดจังหวัดน่าน		
5.1 ถนนเมื่อน่านสะอาดปราศจากขยะ อปท.จัดกิจกรรม Big Cleaning Day ถนนสายหลักและถนนสายรอง หรือในที่สาธารณะ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	100	100

สถานการณ์ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลในภาพรวมของจังหวัดน่าน

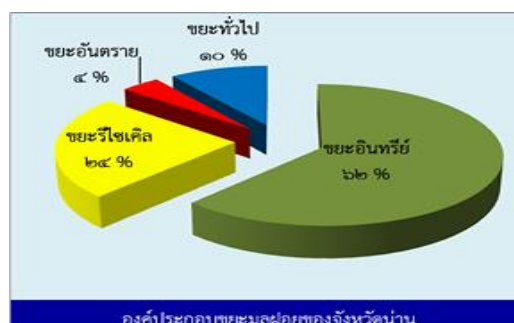
จังหวัดน่านมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนประมาณ 233.91 ตันต่อวัน (ข้อมูลจากระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอย มผ.2) สำหรับขยะมูลฝอยที่ได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง ประกอบด้วยขยะมูลฝอยที่เกิดจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการเก็บรวบรวมและให้บริการเก็บขนนำมาพร้อมกำจัดอย่างถูกหลักสุขาภิบาลกับเทศบาลเมืองน่าน กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) และการผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF ณ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองน่าน รวมจำนวน 19 แห่ง, สถานศึกษา (วิทยาลัยการอาชีพเวียงสา), โรงพยาบาลน่าน และโรงพยาบาลสันติสุข และสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลท่าวังผา กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีผสมผสานระหว่างการฝังกลบ การหมักปุ๋ย การรีไซเคิล และการผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF รวมถึงขยะที่มีการนำไปใช้ประโยชน์ โดยการดำเนินกิจกรรมลดและคัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง 3Rs, กิจกรรมธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตลาดนัดขยะรีไซเคิลของชุมชน, ธนาคารขยะโรงเรียน, ศูนย์รีไซเคิลชุมชน (ร้านรับซื้อของเก่า), กิจกรรมขยะแลกไข่, กิจกรรมผ้าป่าขยะรีไซเคิล, การทำปุ๋ยหมัก, น้ำหมักชีวภาพ, การเลี้ยงไส้เดือน

1. ขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดน่าน ปี 2567

ประเภทขยะ	ปริมาณ ขยะมูล ฝอย (ตัน/วัน)	ขยะมูลฝอยกำจัด ถูกต้อง		วิธีการกำจัด	ขยะมูลฝอยกำจัด ไม่ถูกต้อง	
		ปริมาณ (ตัน/วัน)	ร้อยละ		ปริมาณ (ตัน/วัน)	ร้อยละ
ขยะมูลฝอย ชุมชนที่เกิดขึ้น	233.91	64.26	27.47	1.การฝังกลบแบบถูกหลัก สุขาภิบาล (Sanitary landfill) 2.การผลิตเชื้อเพลิงขยะ (RDF) 3.ระบบบำบัดแบบเชิงกล ชีวภาพ (MBT) นำกลับไปใช้ประโยชน์ - กิจกรรม 3Rs - กิจกรรมธนาคารขยะของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น - ธนาคารขยะโรงเรียน - ศูนย์รีไซเคิลชุมชน - ผ้าป่าขยะรีไซเคิล - กิจกรรมขยะแลกไข่ - ทำปุ๋ยหมัก - น้ำหมักชีวภาพ - เลี้ยงไส้เดือน	13.44 (เทกอง)	5.75
		156.21	66.78			

1.1 องค์ประกอบของขยะมูลฝอยในภาพรวมของจังหวัดน่าน ประกอบด้วย

- 1) ขยะอินทรีย์ (เศษผัก เศษผลไม้ เศษอาหาร ใบไม้) 62 %
- 2) ขยะรีไซเคิล (กระดาษ พลาสติก แก้ว โลหะ ก่ออิฐฉนวนฯ) 24 %
- 3) ขยะทั่วไป (ซองบุหรี่สำเร็จรูป ถุงพลาสติก ถุงบรรจุขนมฯ) 10 %
- 4) ขยะอันตราย (แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย กระป๋องสเปรย์ฯ) 4 %

1.2 การคัดแยกและนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่

จังหวัดน่าน โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่ง และสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดน่าน ได้ดำเนินกิจกรรมการอบรมให้ความรู้ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยโดยชุมชน และโรงเรียน โดยเน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในการลดคัดแยก การขับเคลื่อนธนาคารขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์โดยใช้หลัก 3Rs การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดการขยะดำเนินกิจกรรมทอดผ้าป่าขยะรีไซเคิล การทำปุ๋ยหมัก/

น้ำหมักชีวภาพ การเลี้ยงไส้เดือน กิจกรรมขยะแลกไข่ กิจกรรมสิ่งประดิษฐ์จากขยะทั่วไป และขยะรีไซเคิล รวมถึงการประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เป็นต้น

1.3 การรวบรวมขยะมูลฝอยชุมชน

จังหวัดน่าน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 99 แห่ง (ไม่รวม อบจ.) มีการให้บริการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยไปกำจัด 41 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 41.41 และมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไม่มีระบบเก็บรวบรวมขยะมูลฝอย จำนวน 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 58.58 ทั้งนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดังกล่าว ได้บริหารจัดการขยะโดยเน้นการคัดแยกขยะที่ต้นทางตามหลัก 3Rs อย่างจริงจัง จึงส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งได้เข้าประกวดและได้รับรางวัลชุมชนปลอดขยะ (Zero Waste) สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางส่วนได้ใช้วิธีการคัดแยกขยะและบริหารจัดการเองตามหลักวิชาการ

1.4 การกำจัดขยะมูลฝอยชุมชน

จังหวัดน่าน มีสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกหลักวิชาการ โดยเป็นการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่

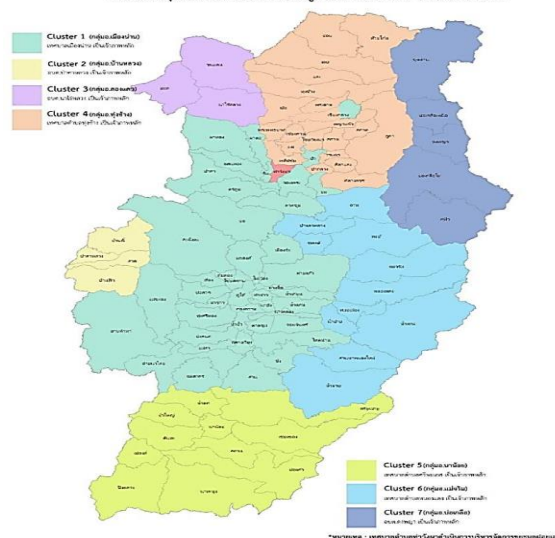
1) สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองน่าน ตั้งอยู่บริเวณ ถนนน่าน - ทุ่งช้าง ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมือง จังหวัดน่าน มีเนื้อที่จำนวน 60 ไร่ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 19 แห่ง ที่นำขยะมากำจัดรวม คิดเป็น ร้อยละ 19 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดน่าน มีปริมาณขยะที่กำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ จำนวน 63.96 ตัน/วัน คิดเป็น ร้อยละ 28.50 ของปริมาณขยะมูลฝอย ที่เกิดขึ้น และได้มีการก่อสร้างระบบกำจัดขยะมูลฝอยระยะที่ 2 ซึ่งเปิดดำเนินการเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2559 กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีการฝังกลบแบบถูกหลักสุขาภิบาล (Sanitary landfill) และการผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF โดยมีระบบการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยใช้สายพานคัดแยก เพื่อแยกเอาขยะรีไซเคิล และเศษอินทรีย์วัตถุออกสำหรับเศษอินทรีย์ นำไปทำปุ๋ยหมัก โดยระบบเดิมอากาศ สำหรับขยะส่วนที่เหลือจากการคัดแยกจะลำเลียงไปฝังกลบ

2) ศูนย์จัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เทศบาลตำบลท่าวังผา กำจัดขยะมูลฝอยโดยวิธีผสมผสานระหว่างการฝังกลบ การหมักปุ๋ย การรีไซเคิล และการผลิตเชื้อเพลิงขยะ RDF มีปริมาณขยะจำนวน 3.50 ตัน/วัน คิดเป็นร้อยละ 1.50 ของปริมาณขยะที่เกิดขึ้นทั้งหมดในพื้นที่จังหวัดน่าน

1.5 การจัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวม

จังหวัดน่านได้มีประกาศ เมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2562 เรื่อง การกำหนดกลุ่ม Cluster ในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 7 กลุ่ม มีการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน แบบรวมศูนย์ขนาดใหญ่ดำเนินการ จำนวน 1 แห่ง คือ สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองน่าน ซึ่งมีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่วนราชการอื่นที่ร่วมทิ้งเป็นส่วนใหญ่ โดยจัดทำข้อตกลงบันทึกความร่วมมือ (MOU) และมีการนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยจังหวัด

การแบ่งกลุ่มการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (Cluster) ของจังหวัดน่าน

2. การกำจัดขยะมูลฝอยแบบรวมศูนย์ จังหวัดน่าน

สถานที่ฝังกลบ ขยะมูลฝอย อย่างถูกหลัก สุขาภิบาล	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น		ปริมาณ ขยะมูล ฝอย (ตัน/วัน)
	จำนวน (แห่ง)	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	
เทศบาล เมืองน่าน	19	1) เทศบาลเมืองน่าน 2) เทศบาลตำบลเชียงกลาง 3) เทศบาลตำบลเวียงสา 4) เทศบาลตำบลกองควาย 5) เทศบาลตำบลตุ้มไต่ 6) เทศบาลตำบลปัว 7) เทศบาลตำบลหนองแดง 8) เทศบาลตำบลกลางเวียง 9) องค์การบริหารส่วนตำบลไชยสถาน 10) องค์การบริหารส่วนตำบลเรือง 11) องค์การบริหารส่วนตำบลท่าวาน 12) องค์การบริหารส่วนตำบลป่ากลาง 13) องค์การบริหารส่วนตำบลสะเนียน 14) องค์การบริหารส่วนตำบลฝายแก้ว 15) องค์การบริหารส่วนตำบลน้ำปั้ว 16) องค์การบริหารส่วนตำบลม่วงตึ๊ด 17) องค์การบริหารส่วนตำบลถ้ำทอง 18) องค์การบริหารส่วนตำบลตาลชุม 19) องค์การบริหารส่วนตำบลผาสิงห์	60 – 70

3. ของเสียอันตราย

3.1 อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบของเสียอันตราย

ขยะมูลฝอยอันตรายในพื้นที่จังหวัดน่าน มีแหล่งกำเนิดมาจาก

1) ขยะอันตรายจากชุมชน จำนวน 15.59 ตัน ได้แก่ ถ่านไฟฉาย หลอดไฟ กระจก/ภาชนะบรรจุ สารเคมี ยาหมดอายุ ฯลฯ

2) ขยะมูลฝอยอันตรายจากพื้นที่เกษตรกรรม ได้แก่ กระจก/ภาชนะบรรจุสารเคมี ซึ่งจังหวัดน่านมีพื้นที่เพาะปลูก 797,134 ไร่ เป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่ 438,597 ไร่ พืชไร่สำคัญคือ ข้าวไร่ ข้าวโพดจากการรายงานของสำนักงานเกษตรจังหวัดน่าน มีการใช้ยาฆ่าหญ้าเฉลี่ยไร่ละ 2.5 ลิตร ดังนั้น มีการใช้ยาฆ่าหญ้าจำนวน $438,597 \times 2.5 = 1,096,492.50$ ลิตร โดยเฉลี่ยใช้ปีละ 2 ครั้ง คิดเป็นขยะอันตรายที่เกิดจากพื้นที่เกษตรกรรม ประมาณ 70,000 กก./ปี

3) ขยะอันตรายจากภาคอุตสาหกรรม สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดน่านได้ประมาณการวัสดุที่ไม่ใช้แล้วจากโรงงานฯ ของกรมโรงงานอุตสาหกรรมในพื้นที่จังหวัดน่าน (โรงงานจำพวกที่ 3 ที่สมัครใช้บริการระบบอนุญาตอิเล็กทรอนิกส์แล้ว จำนวน 195 โรงงาน) ดังนี้

- ปริมาณกากของเสียอันตรายทั้งหมด จำนวน 408.89 ตัน/ปี
- ปริมาณกากของเสียที่ไม่อันตรายทั้งหมด จำนวน 6,590.14 ตัน/ปี

3.2 การรวบรวมและกำจัดของเสียอันตรายชุมชน

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่านได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ตามแนวทางพระราชรัฐ ซึ่งกำหนดให้มีการจัดตั้งจุดรวบรวมขยะอันตรายในชุมชน ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีการคัดแยกขยะอันตรายในครัวเรือนออกจากขยะอื่นๆ และมีการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการรองรับรวมถึงการกำหนดจุดรวบรวมขยะอันตรายในชุมชน

ตั้งแต่ปี 2563 จังหวัดน่านโดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดน่านได้ประสานการปฏิบัติให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ดำเนินการจัดการขยะอันตราย ทั้งนี้ ได้จัดพิธีลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) ว่าด้วยความร่วมมือด้านการจัดการขยะอันตรายจากชุมชนจังหวัดน่าน ระหว่างองค์การบริหารส่วนจังหวัดน่านกับเทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลทุกแห่งในพื้นที่จังหวัดน่าน ซึ่งในปีงบประมาณพ.ศ. 2567 องค์การบริหารส่วนจังหวัดน่าน ได้จัดเก็บขยะอันตราย เมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 2567 รวบรวมปริมาณขยะอันตรายได้ 15.80 ตัน ใช้งบประมาณค่ากำจัด 262,890 บาท

4. มูลฝอยติดเชื้อ

4.1 อัตราการผลิต ปริมาณและองค์ประกอบมูลฝอยติดเชื้อ

จากการสำรวจข้อมูลโครงการกำจัดมูลฝอยของเทศบาลเมืองน่าน พบว่าจังหวัดน่าน มีขยะติดเชื้อหรือมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาลในพื้นที่จังหวัดน่าน จำนวน 16 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 123 แห่ง (รพ.สต.จะนำมูลฝอยติดเชื้อมารวมกำจัดที่โรงพยาบาลระดับอำเภอ) โรงพยาบาลค่ายสุริยพงษ์ และสถานพยาบาลเอกชน เป็นต้น โดยในปีงบประมาณ 2567 มีปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ จำนวน 14,194 ตัน

4.2 การรวบรวมและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ

การจัดการมูลฝอยติดเชื้อในจังหวัดน่าน ประกอบด้วย การเผาในเตาเผามูลฝอยติดเชื้อของเทศบาลเมืองน่าน (มี 2 แห่ง) ซึ่งตั้งอยู่ภายในบ่อบำบัดขยะของเทศบาลเมืองน่าน ความสามารถในการเผา 500 กิโลกรัม/ชั่วโมงโดยมีการรับกำจัดมูลฝอยติดเชื้อจากสถานพยาบาล โรงพยาบาลระดับอำเภอ จำนวน 15 แห่ง อัตราการกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ 12 บาท/กิโลกรัม

4.3 การจัดการมูลฝอยติดเชื้อแบบศูนย์รวม

จังหวัดน่านมีการจัดการเตาเผามูลฝอยติดเชื้อแบบรวมศูนย์ การกำจัดโดยเตาเผาแบบเผาไหม้ความร้อนสูง จำนวน 2 แห่ง ในพื้นที่ 60 ไร่ อยู่บริเวณเดียวกันกับสถานที่ฝังกลบมูลฝอยอย่างถูกหลักสุขาภิบาลของเทศบาลเมืองน่าน ตั้งอยู่ที่ถนนน่าน - ทุ่งช้าง หมู่ 2 ตำบลผาสิงห์ อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน

บทที่ 2 สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐานเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

1. สภาพทั่วไป

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล/พื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

ที่ตั้ง 203 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน อยู่ห่างจากอำเภอเมืองน่านไปทางทิศเหนือระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 4.3 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของตำบลทุ่งช้าง และบางส่วนของตำบลและ ประกอบด้วย 8 หมู่บ้าน ได้แก่

ตำบลทุ่งช้าง	ประกอบด้วย	บ้านสลิ	หมู่ 1
		บ้านทุ่งช้าง	หมู่ 2
		บ้านทุ่งผึ่ง	หมู่ 5
		บ้านแพะกลาง	หมู่ 6
ตำบลและ	ประกอบด้วย	บ้านดอนชัย	หมู่ 3
		บ้านสันกลาง	หมู่ 5
		บ้านมอญ	หมู่ 6
		บ้านเพือยลุง	หมู่ 9

1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศเขตพื้นที่เทศบาลตำบลทุ่งช้าง ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่มสลับเนินสูง พื้นที่ราบจะอยู่บริเวณตอนกลางของเทศบาล และพื้นที่ลุ่มน้ำมีแหล่งน้ำสำคัญคือแม่น้ำน่าน และยังมีลำน้ำสาขาต่างๆ ได้แก่ ลำน้ำเลียบ ลำน้ำและ ลำห้วยเตย ลำห้วยแฮด เป็นต้น

1.3 ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศแบบ 3 ฤดู มี 3 ฤดู

ฤดูร้อน มีอากาศร้อนถึงร้อนจัด ระหว่างเดือนมีนาคม – เมษายน

ฤดูฝน มีฝนตก ระหว่างเดือนพฤษภาคม – กันยายน

ฤดูหนาว มีอากาศหนาวถึงหนาวจัด ระหว่างเดือนตุลาคม – กุมภาพันธ์

1.4 ลักษณะของดิน

สภาพดินมีคุณภาพดีประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพหลักคือ เกษตรกรรม เทศบาลส่งเสริมและสนับสนุนการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยหมัก ลดการใช้สารเคมี ส่วนการพัฒนาที่ดิน ย่านชุมชน มีการก่อสร้างอาคารพาณิชย์ เป็นย่านการค้าพาณิชย์

1.5 ลักษณะของแหล่งน้ำ

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีลักษณะภูมิประเทศโดยทั่วไปเป็นพื้นที่ (ราบลุ่ม/หุบเขา ฯลฯ) มีแม่น้ำสำคัญไหลผ่านหลายสาย ได้แก่

- มีแหล่งน้ำธรรมชาติสำหรับใช้ในการเกษตร น้ำฝน/แม่น้ำน่าน/ลำน้ำและ/ลำน้ำเลียบ / ลำห้วยแฮด / ลำห้วยเตย/ บ่อน้ำบาดาล/ประปาภูเขาของหมู่บ้าน และบ่อน้ำตื้น
- น้ำสำหรับอุปโภคบริโภคมาจากระบบการผลิตน้ำประปาของเทศบาล แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำน่าน ลำน้ำและ และประปาหมู่บ้าน (กรมทรัพยากรน้ำ)

1.6 ลักษณะของไม้และป่าไม้

พื้นที่ส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเป็นแหล่งชุมชนตั้งบ้านเรือนและอาคารพาณิชย์ของประชาชนอยู่หนาแน่น ส่วนป่าไม้จะปลูกในพื้นที่สวนสาธารณะของเทศบาลและปลูกในพื้นที่ป่าชุมชนของหมู่บ้านที่มีภูเขาล้อมรอบ ประกอบกับเทศบาลส่งเสริมและสนับสนุนณรงค์ปลูกป่า ปลูกต้นไม้เพิ่มพื้นที่สีเขียวในบริเวณสวนอนุสาวรีย์เฉลิมพระเกียรติบรมราชาภิเษก ทำให้เกิดความร่มรื่น อากาศดี เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ จัดกิจกรรมสันทนาการและการออกกำลังกายของประชาชน

1.7 ด้านการเมือง

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

- แบ่งเขตการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีตำบลทุ่งช้าง เป็น 1 เขตเลือกตั้ง จำนวน 2 ตำบล และ 8 หมู่บ้าน
- แบ่งเขตเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เป็น 2 เขตเลือกตั้ง ดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ประกอบด้วย ตำบลทุ่งช้าง/ตำบลและ จำนวน 5 หมู่บ้าน

1. หมู่บ้านสลี	หมู่ 1	ตำบลทุ่งช้าง
2. หมู่บ้านทุ่งช้าง	หมู่ 2	ตำบลทุ่งช้าง
3. หมู่บ้านดอนชัย	หมู่ 3	ตำบลและ
4. หมู่บ้านสันกลาง	หมู่ 5	ตำบลและ
5. หมู่บ้านมอญ	หมู่ 6	ตำบลและ

เขตเลือกตั้งที่ 2 ประกอบด้วย ตำบลทุ่งช้าง/ตำบลและ จำนวน 3 หมู่บ้าน

1. หมู่บ้านทุ่งผึ้ง	หมู่ 5	ตำบลทุ่งช้าง
2. หมู่บ้านแพะกลาง	หมู่ 6	ตำบลทุ่งช้าง
3. หมู่บ้านเพือยลู่	หมู่ 9	ตำบลและ

1.8 ด้านการปกครอง

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง ตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน ทางทิศเหนือของจังหวัดน่าน ห่างจากอำเภอเมือง จังหวัดน่าน ระยะทางประมาณ 90 กิโลเมตร ตามถนนทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 101 กำแพงเพชร – จุดผ่านแดนถาวรห้วยโก๋น/น้ำเงิน (เขตแดนไทย/ลาว) และห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ ระยะทางประมาณ 900 กิโลเมตร

เขตการปกครองเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มีพื้นที่เขตปกครอง 2 ตำบล 8 หมู่บ้าน คือ ตำบลทุ่งช้าง และตำบลและ

ตำบลทุ่งช้าง ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่

บ้านสลี	หมู่ 1
บ้านทุ่งช้าง	หมู่ 2
บ้านทุ่งผึ้ง	หมู่ 5
บ้านแพะกลาง	หมู่ 6

ตำบลและ ประกอบด้วย 4 หมู่บ้าน ได้แก่

บ้านดอนชัย	หมู่ 3
บ้านสันกลาง	หมู่ 5
บ้านมอญ	หมู่ 6
บ้านเพือยลู่	หมู่ 9

1.9 ข้อมูลเกี่ยวกับหมู่บ้าน /ประชากร และผู้ปกครองท้องที่

จำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,225 คน แยกเป็นชาย จำนวน 1,617 คน เป็นหญิง 1,608 คน และจำนวนหลังคาเรือน 1,469 หลังคาเรือน

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร			กำนัน/ ผู้ใหญ่บ้าน
		ชาย	หญิง	รวม	
ตำบลทุ่งช้าง					
1	สลิ	257	255	512	นางภควดี เสี่ยงหวาน กำนันตำบลทุ่งช้าง
2	ทุ่งช้าง	240	225	465	นายสมคิด ศาลาคาม ผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งช้าง
5	ทุ่งผึ่ง	206	205	411	นางเกษร ชนไชย ผู้ใหญ่บ้านบ้านทุ่งผึ่ง
6	แพะกลาง	473	430	903	นายสุเมศร์ เลิศใหม่ดี ผู้ใหญ่บ้านบ้านแพะกลาง
ตำบลและ					
3	ดอนชัย	87	90	177	นายวิโรจน์ เขียวสมบัติ ผู้ใหญ่บ้านบ้านดอนชัย
5	สันกลาง	119	125	244	นายเสถียร วงศ์วาท ผู้ใหญ่บ้านบ้านสันกลาง
6	มอญ	101	99	200	นางสาวรัตติยา สินธุ ผู้ใหญ่บ้านบ้านมอญ
9	เพือยลุง	187	197	384	นายทศพล ตาคำ ผู้ใหญ่บ้านบ้านเพือยลุง

2. สถานการณ์ขยะมูลฝอยในภาพรวมของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

2.1 การบริหารจัดการขยะมูลฝอย

การจัดการขยะมูลฝอยทั่วไป โดยรณรงค์ 8 หมู่บ้าน ในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้างในการแยกขยะ ซึ่งมีการคัดแยกขยะ ดังนี้

- ขยะย่อยสลายได้ รณรงค์และให้ความรู้กับประชาชนในการจัดการขยะย่อยสลายได้โดยการใช้ทำถังขยะเปียกเพื่อทำปุ๋ยชีวภาพ/น้ำหมักชีวภาพ/ทิ้งได้ต้นไม้เพื่อทำปุ๋ย
- ขยะรีไซเคิล สนับสนุนการก่อตั้งธนาคารขยะประจำหมู่บ้าน การขายขยะสร้างรายได้สู่ครัวเรือน
- ขยะอันตราย โดยจัดทำกรงขยะอันตรายประจำแต่ละหมู่บ้าน และมีการรวบรวมจากชุมชนเดือนละ 1 ครั้งหลังจากทางเทศบาลตำบลทุ่งช้างรวบรวมขยะอันตรายได้ในปริมาณมากแล้ว จะส่งทำลายรวมที่เทศบาลเมืองน่าน เนื่องจากเทศบาลตำบลทุ่งช้างไม่มีที่ทำลายขยะอันตราย
- ขยะทั่วไป เมื่อทำการคัดแยกขยะดังกล่าวแล้วจะเหลือขยะทั่วไปที่ทิ้งลงถังขยะอยู่น้อยมากซึ่งจะช่วยลดปริมาณขยะจากเดิมมากขึ้น
- ขยะติดเชื้อ เทศบาลตำบลทุ่งช้างไม่มีที่กำจัดขยะติดเชื้อ การกำจัดขยะติดเชื้อจะมีสถานที่กำจัดเป็นโรงพยาบาลทุ่งช้าง โดยเทศบาลตำบลทุ่งช้างจะมอบถังขยะติดเชื้อรวมแต่ละหมู่บ้าน

2.2 ลำดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย

- 1) ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนมีแนวโน้มสูงขึ้น และปริมาณขยะมูลฝอยที่จะนำไป กำจัดมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากการลด การคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทางยังไม่มีประสิทธิภาพ ขาดการดำเนินการอย่างครบวงจร รวมทั้งมีการใช้ถุงพลาสติกและ โฟมอย่างฟุ่มเฟือย
- 2) ประชาชน ยังขาดความตระหนักและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการขยะ มูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง

สำหรับองค์ประกอบของมูลฝอยของเทศบาลตำบลทุ่งช้างจากการสุ่มตรวจจากบ่อขยะรวมประกอบด้วย

- ขยะย่อยสลายได้	40.71%
- ขยะรีไซเคิล - ขายได้	21.90%
- ถุงพลาสติก	30.42%
- ขยะอันตราย/ขยะติดเชื้อ	6.94%
- ขยะอื่น ๆ	-%

บทที่ ๓

แนวทางการจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของจังหวัดน่าน ประจำปี พ.ศ. 2568

กรอบแนวคิดการจัดการขยะมูลฝอยเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

1. แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ประจำปี 2568 มีแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

- 1) กำจัดขยะมูลฝอยตกค้างสะสมในสถานที่กำจัดขยะมูลฝอย
- 2) สร้างรูปแบบการจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตรายที่เหมาะสม (ขยะมูลฝอย ใหม่) โดยเน้นการลดและคัดแยกขยะมูลฝอยตั้งแต่ต้นทาง จัดการขยะมูลฝอยแบบศูนย์รวมกำจัดโดยเทคโนโลยี แบบผสมผสานเน้นการใช้น้อย ใช้ซ้ำ หรือนำกลับมาใช้ใหม่เพื่อทำให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 3) สร้างวินัยในชุมชนมุ่งสู่การจัดการที่ยั่งยืน เน้นให้ความรู้ประชาชน และบังคับใช้ กฎหมาย โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้บริหารจัดการในภาพรวมของจังหวัด นายอำเภอ เป็นผู้บริหารจัดการ ในภาพรวมของอำเภอ และผู้บริหารเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เป็นผู้บริหารในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. ความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน แผนปฏิบัติการการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ประจำปี 2568 มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์จังหวัดน่าน ยุทธศาสตร์ที่ 3 สุขเติบโตอย่างเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

แผนงานที่ 1 : ส่งเสริมให้มีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟม

- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทดแทนการใช้ถุงพลาสติกหรือโฟมในชุมชนส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ปรับปรุง ฟื้นฟู สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยให้ถูกหลักวิชาการ

แผนงานที่ 2 : เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน ส่วนราชการ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- ส่วนราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน ต้องมีการคัดแยกขยะอย่างถูกหลักวิชาการ

แผนงานที่ 3 : ส่งเสริมพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยให้เป็นต้นแบบธนาคารขยะ

- พัฒนาพื้นที่ต้นแบบการจัดการขยะมูลฝอยหรือศูนย์ และส่งเสริมให้เป็นศูนย์เรียนรู้ธนาคารขยะ

แผนงานที่ 4 : ออกเทศบัญญัติท้องถิ่น

ด้านการจัดการขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูล และการบังคับใช้ กฎหมายสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นออกเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ หรือปรับปรุงเทศบัญญัติ/ ข้อบัญญัติการบริหารจัดการขยะมูลฝอยสิ่งปฏิกูล และของเสียอันตรายตรวจสอบและดำเนินการทาง กฎหมายแก่ผู้ลักลอบทิ้ง/กำจัดขยะมูลฝอย สิ่งปฏิกูลที่ไม่ถูกหลักวิชาการ

แผนงานที่ 4 : สร้างจิตสำนึก

- สร้างความรู้ให้กับประชาชน เยาวชน ให้ทราบถึงปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- สร้างจิตสำนึกให้กับประชาชนในการลด คัดแยกขยะตั้งแต่ต้นทาง และนำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่
- จัดกิจกรรม big cleaning day ในหน่วยงาน และชุมชน
- ส่งเสริมหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน หรือผู้ประกอบการลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟม หรือวัสดุที่ไม่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- สถานศึกษากำหนดหลักสูตรการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อสอนในสถานศึกษาทุกสังกัด และส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม
- ส่งเสริมการใช้สินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

แผนงานที่ 5 : การติดตามประเมินผล

ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน ในระดับส่วนราชการ/องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชน

แผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.2568

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

มาตรการที่ 1 : ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1.	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีการจัดกิจกรรมให้เครือข่าย“อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” เข้าร่วมอย่างน้อย 4 ครั้งต่อปี	(1.) เทศบาลตำบลทุ่งช้าง รับสมัครสมาชิก “อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก” (อถล.) และอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอย การปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่นของตนเอง (2.) เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีกิจกรรมรณรงค์สร้างจิตสำนึกในการบริหารจัดการขยะมูลฝอย โดยให้อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก (อถล.) เข้าร่วมอย่างน้อยปีละ 4 ครั้งดังนี้ 2.1 จัดกิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนเริ่มตั้งแต่การลดการเกิดขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอยการใช้ประโยชน์จากขยะมูลฝอย และการรวบรวมขยะมูลฝอย เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกในการเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง 2.2 การจัดกิจกรรมการรักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน เช่น นัดเวลาเก็บขนขยะมูลฝอย เก็บกวาดขยะมูลฝอย เป็นต้น 2.3 สอดส่องดูแล เฝ้าระวัง และรักษาความสะอาด และความเป็นระเบียบเรียบร้อยของหมู่บ้าน/ชุมชน รวมทั้งสถานการณ์การจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ 2.4 เผยแพร่ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการลดและคัดแยกขยะ เช่น กิจกรรม Big Clening Day กิจกรรมรณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และเลือกใช้ผลิตภัณฑ์และบรรจุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมหรือกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ด้านสิ่งแวดล้อมต่อชุมชน เป็นต้น 2.5 เป็นสื่อกลางในการประชาสัมพันธ์เพื่อขอความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เช่น ภาครัฐ การ ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคเอกชน และภาคประชาชน ให้มีส่วนร่วมในการสนับสนุนในการจัดการมูลฝอยในหมู่บ้าน/ชุมชน	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มาตรการที่ 1 : ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
2.	หมู่บ้าน/ชุมชน มีการคัดแยกขยะมูลฝอยชุมชนที่ต้นทาง	(1) มีการคัดแยกขยะ 4 ประเภท โดยการส่งเสริมให้มีการคัดแยกขยะในหน่วยงาน หมู่บ้าน ชุมชน การนำขยะรีไซเคิลมาใช้ซ้ำ หรือการนำมาผลิตเป็นสิ่งประดิษฐ์ต่างๆ เพื่อใช้ประโยชน์ต่อไป การจัดทำถังขยะเปียกเพื่อรองรับขยะอินทรีย์ การคัดแยกขยะอันตราย เช่น ขยะอิเล็กทรอนิกส์ขนาดเล็ก รวมถึงการจัดกิจกรรม เช่น การทำปุ๋ยจากขยะอินทรีย์ (ขยะเป็นปุ๋ย) ธนาคารขยะชุมชน ธนาคารขยะโรงเรียน หรือกลุ่มการแปรรูปผลิตภัณฑ์รีไซเคิล เป็นต้น (2) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน รวมถึงผู้ประกอบการในท้องถิ่นเกี่ยวกับการคัดแยกขยะประเภทต่างๆ เช่น การจัดการกับขยะทั่วไป การคัดแยกขยะรีไซเคิลกลับมาใช้ประโยชน์ รวมถึงการลดขยะประเภทใช้ครั้งเดียว (single use) และแนวทางในการจัดการกับขยะรีไซเคิลที่มีในครัวเรือน หรือสถานประกอบการ การจัดการกับขยะอินทรีย์ เพื่อรองรับมูลฝอยประเภทอาหารจากครัวเรือน หรือการนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก เป็นต้น	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
3.	มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน ในครัวเรือน	การดำเนินการในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คณะกรรมการจัดการสิ่งปฏิกูลและมูลฝอยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อเตรียมรับการทวนสอบภายใต้โครงการถังขยะเปียกลดโลกร้อนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเทศไทย ในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจัดทำแผนปฏิบัติการ และสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำถังขยะเปียก โดยดำเนินการเชิงรุกและใช้กลยุทธ์ “เคาะประตูบ้าน (Knock Door Marketing)” ไปยังทุกครัวเรือน ชักชวน/ทำความเข้าใจกับครัวเรือนในพื้นที่	- เทศบาลตำบลทุ่งช้าง - อำเภอทุ่งช้าง
4.	มีการจัดทำธนาคารขยะ	การขับเคลื่อนในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (1) การเตรียมความพร้อมสำรวจข้อมูลขยะมูลฝอยระดับครัวเรือน การจัดการขยะมูลฝอย การคัดแยกขยะมูลฝอยการรีไซเคิลขยะ ในระดับครัวเรือน ผู้ประกอบการรับซื้อขยะรีไซเคิลในพื้นที่ พร้อมทั้งจัดทำฐานข้อมูล ประชุมรับฟังความคิดเห็นการดำเนินงานธนาคารขยะในชุมชน/หมู่บ้าน และจัดทำธรรมนูญชุมชน/หมู่บ้าน/ตำบลเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการคัดแยกขยะมูลฝอยครัวเรือน	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มาตรการที่ 1 : ด้านการจัดการขยะต้นทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	มีการจัดทำธนาคารขยะ (ต่อ)	(2) การจัดตั้งคณะกรรมการบริหารธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน ในระดับต่างๆ (3) การจัดทำระเบียบของธนาคารขยะ คณะกรรมการธนาคารขยะชุมชน/หมู่บ้าน มีหน้าที่ในจัดทำระเบียบและข้อกำหนดของธนาคารขยะ โดยมีอปท. สนับสนุนและเป็นที่ปรึกษาในการดำเนินการออกระเบียบและข้อกำหนดต่าง ๆ เพื่อให้มีความสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และการดำเนินงานของท้องถิ่น (4) การเปิดรับสมาชิกธนาคารขยะ (5) รายงานผลการดำเนินของธนาคารขยะให้จังหวัดทราบเป็นประจำทุกเดือน	

มาตรการที่ 2 : ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1.	เทศบาลตำบลทุ่งช้างมีภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทในที่สาธารณะ และหรือสถานที่ท่องเที่ยวทุกแห่ง	(1) สำรวจสวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบ เพื่อประเมินสถานการณ์และเตรียมการจัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอย (2) จัดหาภาชนะรองรับขยะมูลฝอยแบบแยกประเภทใน สวนสาธารณะและสถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่รับผิดชอบให้ครบทุกแห่ง	เทศบาลตำบล ทุ่งช้าง
2.	เทศบาลตำบลทุ่งช้างมีการจัดเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท	(1) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขน มีการเก็บขนแบบแยกประเภท (2) จัดเตรียมยานพาหนะ และเส้นทางในการเก็บขนขยะให้เหมาะสมสำหรับการเก็บขนขยะแยกประเภท	กองสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบล ทุ่งช้าง

มาตรการที่ 2 : ด้านการจัดการขยะกลางทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
3.	เทศบาลตำบลทุ่งช้างมีการขนขยะอันตรายชุมชน ไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัดนำไปกำจัดอย่างถูกหลักวิชาการ	(1) จัดให้มีจุดรวบรวมหรือถังขยะอันตรายชุมชนอย่างน้อย หมู่บ้าน/ชุมชน ละ 1 แห่ง (2) การขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของจังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป (3) มีการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชน และผู้ประกอบการในท้องถิ่นเกี่ยวกับขยะอันตรายชุมชนประเภทต่างๆ การจัดการขยะอันตรายชุมชนจากการทิ้งหรือกำจัดขยะอันตรายชุมชนไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการและจุดรวบรวมขยะอันตรายของชุมชน (4) มีการกำหนดวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางเก็บขนขยะอันตรายชุมชน โดยสามารถทำเป็นปฏิทินการเก็บขนพร้อมทั้งแจ้งให้ประชาชนในชุมชนทราบ	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
4.	ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีระบบหรือมาตรการ รองรับการจัดเก็บมูลฝอยติดเชื้อชุมชน	(1) มีภาชนะรองรับขยะติดเชื้อชุมชน (2) มีระบบหรือมาตรการรองรับมูลฝอยติดเชื้อชุมชน เช่น มีความร่วมมือกับโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลและโรงพยาบาลประจำอำเภอในการจัดการมูลฝอยติดเชื้อ	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มาตรการที่ 3 : ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1.	ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(1) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดอบรมการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์จากขยะแก่ประชาชนเพื่อสร้างแรงบันดาลใจ เช่น กระเป๋าทะกร้าจากซองกาแฟ หรือถุงน้ำยาปรับผ้านุ่ม เป็นต้น (2) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนเห็นคุณค่าของขยะก่อนนำไปทิ้งอย่างไร้ประโยชน์ เช่น การรีไซเคิลขยะ กิจกรรมธนาคารขยะ ธนาคารขยะโรงเรียน ศูนย์รีไซเคิลชุมชน เป็นต้น	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มาตรการที่ 3 : ด้านการจัดการขยะปลายทาง			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	ขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ (ต่อ)	(3) สถานศึกษาและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถาบันการศึกษาในพื้นที่ จัดกิจกรรมให้ความรู้ 3Rs หรือ 3ช. ให้แก่เด็กนักเรียน เช่น วิธีการลดปริมาณขยะและคัดแยกขยะ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ เป็นต้น (4) ขอความร่วมมือ ตั้งแต่ภาคราชการ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา ภาคศาสนา ภาคประชาสังคม/ภาคประชาชน ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการจัดกิจกรรมลดการใช้ถุงพลาสติก โฟม และบรรจุภัณฑ์ใช้ครั้งเดียว (5) สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมที่ให้ผู้คัดแยกขยะมูลฝอยรายย่อย เช่น ซาเล้ง ร้านค้าของเก่า เครือข่ายชุมชน เข้ามาบริการใน หมู่บ้าน/ชุมชน (6) ส่งเสริมและสนับสนุนให้สถานประกอบการภาคเอกชน ลด ละ เลิก การใช้ถุงพลาสติกและโฟม หรือนำถุงพลาสติกและโฟมกลับ มาใช้ประโยชน์ หรือขอความร่วมมือจากภาคเอกชนไม่ใช้ถุงพลาสติกใส่สินค้าและให้สร้างแรงจูงใจให้แก่ประชาชนในการใช้ ถุงผ้าแทน (7) ปรับปรุงสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยที่ดำเนินการไม่ถูกต้อง ให้มี การจัดการขยะมูลฝอยอย่างถูกต้องโดยกระบวนการต่างๆ ดังนี้ การฝังกลบเชิงวิศวกรรม การฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล ในกรณีที่พื้นที่นั้นๆ ไม่มีระบบการให้บริการจัดเก็บขยะมูลฝอย ให้ มีการส่งเสริมประชาชนกำจัดขยะมูลฝอยภายในครัวเรือนอย่าง ถูกต้องตามหลักวิชาการโดยคำนึงถึงความเหมาะสมของพื้นที่ไม่ ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	
2.	ขยะอันตรายชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ	(1) ในระหว่างรวบรวมขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรืออันตรายเพื่อรอ กำจัด อปท.มีสถานที่จัดเก็บที่ได้มาตรฐานและปลอดภัย (2) ขนขยะอันตรายชุมชนไปยังจุดรวบรวมขยะอันตรายของ จังหวัด เพื่อรวบรวมและนำส่งไปกำจัดต่อไป	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

มาตรการที่ 4 : ด้านการบริหารจัดการ			
ลำดับที่	เป้าหมายของ อปท.	กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1.	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอย	แต่งตั้งคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมและมูลฝอยของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เพื่อแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในการ ดำเนินการและร่วมคิดร่วมทำในรูปแบบของคณะกรรมการ โดยประกอบด้วยผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกอง/ฝ่าย ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมไปถึงประธานกลุ่มชุมชน เครือข่ายอาสาสมัครต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ในการขับเคลื่อนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชนให้เกิดเป็นรูปธรรม	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
2.	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีการสร้างความร่วมมือระหว่าง ภาควิชาการ เครือข่ายในการ บริหารจัดการขยะ มูลฝอย	ร่วมบูรณาการการทำงานของภาควิชาการ เครือข่ายของกระทรวงมหาดไทยทั้ง 7 ภาควิชา ได้แก่ ภาคราชการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ ภาควิชาการ และ ภาควิชาการ ให้ทุกพื้นที่สามารถทำให้การปฏิบัติงาน เป็นไปอย่างเข้มข้นต่อเนื่อง ให้มีการดำเนินงาน/โครงการ/กิจกรรม ที่มีการบูรณาการร่วมกับ 7 ภาควิชาอย่างน้อย 4 ภาควิชา	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
2.	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง มีการบันทึกข้อมูลในระบบ สารสนเทศด้านการ บริหารจัดการขยะมูลฝอยขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น [รายปี(ม.ร.ร.) แล ะ ร าย เ ตี อ น (ม.ร.ร.)]	(1) จังหวัดมีการตรวจสอบข้อมูลที่ อปท. ได้บันทึกและยืนยันข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ม.ร.ร.) ทุกวันที่ 15 ของทุกเดือน (2) อปท. มีการดำเนินการบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศด้านการจัดการขยะมูลฝอยของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ม.ร.ร.) ในทุกวันที่ 10 ของทุกเดือนได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

**มาตรการ แนวทาง และกิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการบริหารจัดการขยะมูลฝอยชุมชน
ตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง**

กิจกรรมหลัก*	ผู้รับผิดชอบ	ผู้สนับสนุนกิจกรรม
1. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้ สร้างความตระหนักให้บุคลากรในสังกัด เด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการปัญหาขยะมูลฝอย ตั้งแต่ต้นทางจนถึงปลายทาง	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
2. รณรงค์ประชาสัมพันธ์การลด การคัดแยกขยะมูลฝอย การลดใช้ถุงพลาสติก การใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในสำนักงานอย่างเป็นรูปธรรม	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
3. สำนักงานจัดให้มีภาชนะรองรับมูลฝอยแบบแยกประเภทให้เพียงพอในสำนักงาน	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
4. จัดกิจกรรม การลดและคัดแยกขยะมูลฝอยให้กับนักท่องเที่ยวเพื่อไม่ก่อให้เกิดมลพิษและผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจในทุกระดับของสถานศึกษาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
6. ศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาทางเลือกในการใช้เทคโนโลยีการจัดการที่เหมาะสมกับพื้นที่ ปริมาณ และองค์ประกอบของขยะมูลฝอย รวมถึงส่งเสริมและขับเคลื่อนให้เกิดการรวมกลุ่มพื้นที่ การจัดการขยะมูลฝอย (Clusters) อย่างมีประสิทธิภาพ	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
7. พัฒนาระบบฐานข้อมูลและการรายงานข้อมูลการบริหารจัดการขยะมูลฝอย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

กิจกรรมหลัก*	ผู้รับผิดชอบ	ผู้สนับสนุนกิจกรรม
8. อบรมและพัฒนาบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการจัดการขยะมูลฝอย	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
9. สร้างกระบวนการการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและประชาชนในพื้นที่ ในการเสนอแนะ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมตัดสินใจและร่วมมือในการดำเนินการโครงการที่เกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหามลพิษ	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน
10. สร้างเครือข่ายในการเฝ้าระวัง ติดตาม และตรวจสอบการจัดการขยะมูลฝอย โดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชน	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - เทศบาลตำบลทุ่งช้าง
11. ยกย่อง เชิดชูเกียรติ ประกวดและให้รางวัลองค์กรและบุคคลที่มีจิตสำนึกและผลงานการบริหารจัดการขยะมูลฝอยดีเด่น ออกล.	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	- ภาคเอกชน - ภาคประชาชน - เทศบาลตำบลทุ่งช้าง

ภาคผนวก

ประกาศเทศบาลตำบลทุ่งช้าง
เรื่อง การเก็บ และ ขนขยะมูลฝอย

เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ. ๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ ประกอบกับ ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องการจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๖ ข้อ ๙ ให้ราชการส่วนท้องถิ่นประกาศวัน เวลา สถานที่ และเส้นทางการเก็บ และขนขยะมูลฝอย ให้ผู้ก่อให้เกิดมูลฝอยทราบล่วงหน้าเป็นเวลาพอสมควร

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง อ.ทุ่งช้าง จังหวัด น่าน จึงประกาศกำหนดวันเวลา และเส้นทางการเก็บ และขนขยะมูลฝอย ดังนี้

๑. วัน เวลา สถานที่ ที่ประชาชนรวบรวมมูลฝอยในจุดที่กำหนด

ประเภท	วัน	พื้นที่ดำเนินการ
ขยะทั่วไป	วันจันทร์ เวลา ๐๗.๓๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.	ชุมชน ๘ หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้าง หมู่บ้านคาบเกี่ยวเขตอบต.ทุ่งช้าง ตลาดสด สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน
	วันพุธ เวลา ๐๗.๓๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.	ชุมชน ๘ หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้าง หมู่บ้านคาบเกี่ยวเขตอบต.ทุ่งช้าง ตลาดสด สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน
	วันศุกร์ เวลา ๐๗.๓๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.	ชุมชน ๘ หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้าง หมู่บ้านคาบเกี่ยวเขตอบต.ทุ่งช้าง ตลาดสด สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน
	วันอาทิตย์ เวลา ๐๗.๓๐ น. ถึง ๑๖.๐๐ น.	ชุมชน ๘ หมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้าง หมู่บ้านคาบเกี่ยวเขตอบต.ทุ่งช้าง ตลาดสด สถานที่ราชการ วัด โรงเรียน
ทำปุ๋ยหมักของ ครัวเรือน/ชุมชน	ทุกวัน	บริเวณที่ทำปุ๋ยหมักของครัวเรือน/ชุมชน ทุกครัวเรือนมีถังขยะเปียก
กิ่งไม้/ใบไม้	ทุกวัน	ให้บริหารจัดการในครัวเรือน /ชุมชน ทุกครัวเรือนมีถังขยะเปียก, บ่อขยะทิ้งใบไม้ กิ่งไม้
ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษ หรือขยะที่เป็น อันตรายต่อชุมชน	ทุกวันอังคารแรกของเดือน	ให้ทุกครัวเรือนนำไปรวบรวมในจุดที่ ๑. ศาลาประชาคม / จุดที่ทิ้งขยะอันตรายชุมชน ๒. บริเวณจุดทิ้งขยะอันตราย ณ ตลาดสด เทศบาลตำบลทุ่งช้าง และโรงพยาบาลทุ่งช้าง ๓. รถเก็บขยะรวบรวมมาไว้ที่จุดรวบรวม

-๒-

๒. เส้นทางเก็บ และขนขยะมูลฝอย (ตั้งแต่เวลา ๐๗.๓๐ น. เป็นต้นไป)

ในการทิ้งขยะมูลฝอยดังกล่าว สำหรับเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ (ไม่ใช่สถานที่สาธารณะ) ขอให้คัดแยกขยะมูลฝอยก่อนทิ้งทุกครั้ง และนำใส่ถุงพลาสติกมัดปากให้แน่น

จึงประกาศมาให้ทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวินัย พนาขวา)

นายกเทศมนตรีตำบลทุ่งช้าง

ประกาศเทศบาลตำบลทุ่งช้าง

เรื่อง วิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย (หมู่บ้าน / ชุมชน/ หน่วยงาน จัดการตนเอง)

ด้วย ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง การจัดการมูลฝอย พ.ศ. ๒๕๖๐ ออกตามพระราชบัญญัติ รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ กำหนดให้ราชการส่วนท้องถิ่นต้องรณรงค์สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และจิตสำนึกให้ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการลดปริมาณ และคัดแยกมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ใหม่ มีความตระหนักรู้และรับผิดชอบในการจัดการมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิดมูลฝอย รวมตลอดทั้งเปิดเผยข้อมูลและรายงานผลการดำเนินการให้ประชาชนทราบ และการกำจัดมูลฝอยให้ราชการส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม และสามารถพึ่งพาตนเองในการกำจัดมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด

เพื่อให้การบริหารจัดการขยะมูลฝอย ของเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เป็นไปด้วยความเรียบร้อย เทศบาลตำบลทุ่งช้าง จึงกำหนดวิธีการบริหารจัดการขยะมูลฝอย ณ แหล่งกำเนิด โดยคร่าว่เรียง ดังนี้

๑.ขยะย่อยสลาย (ขยะอินทรีย์) เป็นของที่เน่าเสียและย่อยสลายได้ง่ายตามธรรมชาติ ได้แก่ กิ่งไม้ ใบไม้ ต้นไม้ เศษอาหาร เศษผัก เปลือกผลไม้ ใบไม้แห้ง ขากสัตว์ ฯลฯ บริหารจัดการ ดังนี้

๑.๑ จัดทำถังขยะเปียกในครัวเรือน

๑.๒ ชุบน้ำหมัก หรือนำไปแปรรูปเป็นปุ๋ยอินทรีย์หรือน้ำหมักอินทรีย์

๒. ขยะรีไซเคิล เป็นขยะที่สามารถคัดแยกเพื่อนำไปรีไซเคิลใหม่ได้ (นำไปขายได้) ได้แก่ แก้ว กระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว โลหะ/อโลหะ เหล็ก และยาง ฯลฯ ประชาชนคัดแยก และรวบรวมนำจำหน่ายหรือจำหน่ายหน่วยรถรับซื้อในชุมชน

๓. ขยะมูลฝอยที่เป็นพิษหรือขยะอันตรายชุมชน เป็นขยะที่มีความเป็นอันตราย หรือมีส่วนประกอบที่เป็นสารที่เป็นอันตราย ได้แก่ขวดหรือภาชนะใส่เคมีภัณฑ์ ถ่านไฟฉายใช้แล้ว แบตเตอรี่ กระป๋องสเปรย์บรรจุสารเคมี ลับหมึกใช้แล้ว หลอดไฟ อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ฯลฯให้นำไปรวบรวมไว้ที่จุดรวบรวมขยะอันตรายของหมู่บ้าน เพื่อเทศบาลตำบลทุ่งช้างดำเนินการต่อไป

๔. ขยะทั่วไป เป็นขยะที่ไม่มีคุณสมบัติตามขยะ ๓ ประเภทข้างต้น โดยย่อยสลายยาก นำไปรีไซเคิลไม่ได้ หรือนำไปรีไซเคิลไม่คุ้มทุนและไม่เป็นอันตราย ได้แก่ ของ/ถุงขนมขบเคี้ยว ถุงบะหมี่กึ่งสำเร็จรูป ถุงพลาสติก/กล่องโฟมแปรรูปอาหาร หลอดกาแฟ ขงกาแฟ ฯลฯ ให้กำจัดตามความเหมาะสมโดยไม่กระทบต่อสิ่งแวดล้อม

๕. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ปฏิเสธ และลดการใช้ถุงพลาสติก และโฟมโดยการใช้อุปกรณ์ ตะกร้า หรือถุงขนาดใหญ่ที่ย่อยสลายได้แทน

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๖

(นายวินัย พนาขวา)

นายกเทศมนตรีตำบลทุ่งช้าง

การขับเคลื่อนคณะกรรมการเครือข่าย อาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก ประจำปีงบประมาณ 2568

1. การดำเนินงานระดับ อปท.

1.1 จัดประชุม

จัดประชุมคณะกรรมการเครือข่าย อกล. เพื่อจัดทำแผนปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมของ อกล. ประจำปีงบประมาณ 2568 ภายในเดือนธันวาคม 2567

1.2 จัดกิจกรรมของ อกล.

ดำเนินการจัดกิจกรรมของ อกล. ในปีงบประมาณ 2568 ตามแผนปฏิบัติงานคณะกรรมการเครือข่าย อกล. ที่ได้จัดทำตามข้อ 1.1

1.3 สรุปผลการดำเนินงานตามแผน

คณะกรรมการเครือข่าย อกล. สรุปผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติงานหลังสิ้นสุดปีงบประมาณรายงาน อปท. พร้อมทั้งปิดประกาศให้ประชาชนทราบ ภายในเดือนกันยายน 2568

1.4 อบจ. สนับสนุนการดำเนินงานของ อกล.

ให้ อบจ. พิจารณาส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ อกล. ในภาพรวมของจังหวัดตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยอาสาสมัครท้องถิ่นรักษ์โลก พ.ศ. 2561 ข้อ 17 เช่น การสนับสนุนให้เกิดเครือข่าย อกล. ระดับจังหวัด และการจัดกิจกรรมระดับจังหวัด

2. การดำเนินงานระดับจังหวัด

2.1 จังหวัดติดตามผลการดำเนินงาน

จังหวัดติดตามผลการดำเนินงานของ อปท. ตามข้อ 1 ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด ซึ่งสามารถพิจารณาใช้แบบติดตามการจัดกิจกรรมระดับ อปท. ในการติดตามผลการดำเนินงานดังกล่าว โดยให้ อปท. ดำเนินการให้แล้วเสร็จ ภายในวันที่ 30 กันยายน 2568

2.2 จัดกิจกรรมสัปดาห์การขับเคลื่อนเครือข่าย อกล.

ให้จังหวัดจัดกิจกรรมสัปดาห์การขับเคลื่อนเครือข่าย อกล. ระดับจังหวัด โดยร่วมกับ อบจ. และภาคีเครือข่ายในเขตพื้นที่ภายใต้ชื่องาน “LVE Week เครือข่าย อกล. ร่วมใจขับเคลื่อนสิ่งแวดล้อมไทยยั่งยืน”

ในระหว่างวันที่ 1 - 15 กุมภาพันธ์ 2568

2.3 รายงาน สก.

ให้จังหวัดรวบรวมผลการดำเนินงานให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบทาง QR Code ภายในวันที่ 21 มีนาคม 2568

จัดทำโดยกองสิ่งแวดล้อมท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

แผนปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ประจำปีงบประมาณ 2568

เทศบาลตำบลทุ่งช้าง อำเภอทุ่งช้าง จังหวัดน่าน

+

ที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ไตรมาส	เป้าหมายจำนวน อ.ร.ล. ที่เข้าร่วม	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
1	กิจกรรมวันรักต้นไม้ประจำปี ของชาติ	ส่งเสริมการจัดการปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สาธารณะ	1	60 คน	นายกเทศบาลตำบลทุ่งช้าง พร้อม ด้วยหัวหน้าส่วนราชการ พนักงาน และลูกจ้างในสังกัด อาสาสมัคร ท้องถิ่นรักโลกในสังกัด และ ประชาชนในพื้นที่	
2	กิจกรรมพัฒนาและทำความสะอาด ส้วมสาธารณะเทศบาล ตำบลทุ่งช้าง	พัฒนาและทำความสะอาด ส้วมสาธารณะเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เพื่อพร้อมให้บริการ ผู้ประกอบการค้าสัตว์และ จำหน่ายเนื้อสัตว์	2	30 คน	พนักงาน ลูกจ้างเทศบาลตำบล ทุ่งช้าง และอาสาสมัครท้องถิ่นรัก โลกในสังกัด	
3	กิจกรรม Big Cleaning Day	ส่งเสริมการจัดการปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สาธารณะ	2	80 คน	นายกเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ปลัดเทศบาลตำบลทุ่งช้าง พร้อม ด้วยคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภา , พนักงานเทศบาล, พนักงานจ้าง , อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก, ผู้นำ ชุมชน, อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	

ที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	ไตรมาส	เป้าหมายจำนวน อ.ร.ล. ที่เข้าร่วม	ผลการดำเนินงาน	หมายเหตุ
4	กิจกรรมรณรงค์กำจัดแหล่ง เพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลาย	รณรงค์กำจัดแหล่งเพาะพันธุ์ ลูกน้ำยุงลาย	2	60 คน	กองสาธารณสุขฯ ร่วมกับ สาธารณสุขอำเภอทุ่งช้าง, รพ.ทุ่ง ช้าง, ผู้นำชุมชน, อ.ร.ล. และ อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลกใน สังกัด	
5	กิจกรรมล้างตลาดสด เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	พัฒนาและทำความสะอาด ตลาดสดเทศบาลตำบลทุ่งช้าง เพื่อพร้อมให้บริการ	3	20 คน	พนักงาน ลูกจ้างเทศบาลตำบล ทุ่งช้าง และอาสาสมัครท้องถิ่นรัก โลกในสังกัด	
6	กิจกรรมการพัฒนาและทำ ความสะอาด พระธาตุภูเพ็ก บ้านดอนชัย	ส่งเสริมการจัดการปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สาธารณะ	3	50 คน	นายกเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ปลัดเทศบาลตำบลทุ่งช้าง พร้อม ด้วยคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภา , พนักงานเทศบาล, พนักงานจ้าง , อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก, ผู้นำ ชุมชน, อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	
7	กิจกรรม Big Cleaning Day	ส่งเสริมการจัดการปกป้อง และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่ สาธารณะ	4	80 คน	นายกเทศบาลตำบลทุ่งช้าง ปลัดเทศบาลตำบลทุ่งช้าง พร้อม ด้วยคณะผู้บริหาร, สมาชิกสภา , พนักงานเทศบาล, พนักงานจ้าง , อาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก, ผู้นำ ชุมชน, อาสาสมัครสาธารณสุข ประจำหมู่บ้าน ในเขตพื้นที่ เทศบาลตำบลทุ่งช้าง	

หมายเหตุ : สามารถเปลี่ยนแปลงแบบฟอร์มการจัดทำแผนปฏิบัติงานอาสาสมัครท้องถิ่นรักโลก ได้ตามความเหมาะสม

การดำเนินการตามแผนปฏิบัติการจัดการขยะมูลฝอยชุมชน “จังหวัดสะอาด” ประจำปี พ.ศ.๒๕๖๗

กิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการเรื่อง การคัดแยกขยะต้นทางด้วยแนวคิด Zero Waste Community

กิจกรรมออกตรวจเยี่ยมการดำเนินการจัดตั้งธนาคารขยะ ประชาสัมพันธ์และประเมินผลการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม
ในการคัดแยกขยะ

กิจกรรมคัดแยกถุงพลาสติกโดยเริ่มคัดแยกและเก็บรวบรวมถุงพลาสติก

ส่งเสริมสนับสนุน การดำเนินการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน ผ่านกิจกรรมต่างๆ

ประชาสัมพันธ์ รณรงค์ให้ความรู้ การคัดแยกขยะ

กิจกรรมการจัดทำสิ่งประดิษฐ์จากขยะ

กิจกรรม Big Cleaning Day โครงการถนนเมื่อนานสะอาดปราศจากขยะ ของ(อถล.)

